

Sympóziium z cirkevných dejín
340. výročie kráľovského potvrdenia Košickej univerzity

Návrh na súčasné oživenie katolíckej univerzity

Doc. ThDr. Anton Fabian, CSc.

21.marca 2000

1. Úvod

Od návštevy pápeža Jána Pavla II. na Slovensku v Košiciach v r. 1995, ktorému vtedajší premiér Vladimír Mečiar sľúbil Katolícku univerzitu, ubehlo už 5 rokov. Medzitým sa častejšie na túto tému diskutovalo, problém sa medializoval až nakoniec spolitizoval. Historické korene *Academia Cassoviensis* v 17. stor. celkom prirodzene a racionálne orientovali novodobé iniciatívy do Košíc. Od r. 1996 do 1999 vznik Katolíckej univerzity v Košiciach niekoľkokrát proklamovala aj Konferencia biskupov Slovenska. Potom však prišli voľby na jeseň 1998 a noví politici na ministerstve škostva sa rozhodli nerešpektovať možnú historickú kontinuitu v Košiciach. Navrhli za sídlo univerzity Ružomberok, čo dodnes vyvoláva rozporuplné reakcie. Preto je vhodné najprv uviesť niektoré všeobecné poznámky na tému *katolíckej univerzity* a potom udalosti a komentáre spojené s projektom katolíckej univerzity v Košiciach.¹

2. Historický exkurz

Cirkev už v stredoveku založila a rozvíjala mnohé univerzity najmä na území dnešného Talianska: v Ríme, Padove, Bologni, Ferrare, Pavii, Pise, Florencii, Siene, Peruggii, Torine a Catanii. Prvá univerzita v modernom slova zmysle bola v Salerno, od polovice XI. stor. a zostala na dve storočia európskym centrom medicíny. Najväčšiu zásluhu mali na tom benediktíni z Montecassina. Asi v r. 1084 bola založená univerzita v Bologni, so svetoznámu právnickou fakultou. Univerzita v Paríži za svoj vznik vďačí bulle pápeža Inocenta III. a dekrétu kráľa Filipa Augusta z konca 12. stor. Boli to dve najslávnejšie univerzity v stredoveku. Navštevovali ich študenti zo všetkých častí Európy. V Paríži ich študovalo okolo 30 tisíc. Bol to vrchol scholastiky. Na týchto modeloch sa v 13. stor. rozšírilo ďalších 52 univerzít. Z nich 29 bolo založených rímskymi pápežmi a 10 dekrétmi imperátorov, alebo šľachticov.²

V Uhorsku sa v 17. stor. stal najvyšším cirkevným predstaviteľom Peter Pazmany. V r. 1635 založil v Trnave univerzitu s teologickou a filozofickou fakultou; r. 1667 ju doplnili fakultou právnickou. Peter Pazmany dôrazne však prízvukoval, že univerzitu potrebujú aj Košice. Túto starosť zveril jágerskému biskupovi Benediktovi Kišdymu. Ten vydal zaklada-

¹ Častokrát sa zamieňajú slová *cirkevná* a *katolícka* škola (fakulta, univerzita). Rozlíšenie nachádzame v kánonickom práve. Na katolíckej univerzite sa prednášajú aj prírodovedecké a humanistické vedy, napr. medicína, matematika, právo, atď. Na cirkevnej univerzite a cirkevnej fakulte sa prednášajú výlučne teologické vedy, a tie, ktoré sú s nimi spojené (porov. kán. 815). Vyučovanie teologických disciplín patrí do výlučnej kompetencie Cirkevi. Cirkevnú univerzitu a fakultu môže ustanoviť iba apoštolská stolica a to zriadením alebo schválením (porov. kán. 816). Naproti tomu Katolícku univerzitu môže zriadiť aj KBS, aj diecézny biskup aj rehoľná inštitúcia. Môže ju zriadiť aj iná verejná právnická osoba, aj laik, ba aj štát, ale pod podmienkou, že dostane súhlas kompetentnej cirkevnej vrchnosti, lebo podľa kán. 808 „*nijaká univerzita, hoci skutočne katolícka, nemá mať titul alebo názov katolícka, ak na to nedala súhlas kompetentná cirkevná vrchnosť.*“

² OCHOA, X.: *Leges Ecclesiae, I, 1273, 1*. Porov. tiež PIUS XI., *Deus scientiarum dominus*, apoštolská konštitúcia.

ciu listinu Košickej univerzity 26. februára 1657. Mala teologickú fakultu so štvorročným štúdiom, filozofickú s trojročným a od r. 1709 aj právnickú, ktorú založil Alexander Kecer z Lipovca. Cisár Leopold I. univerzitu potvrdil „zlatou bulou“ 7. augusta 1660, a pripomína, že akademické hodnosti doktora, licenciáta, magistra i bakalára, ktoré košická univerzita udelí majú byť všetkými a všade prijímané tak, ako sú prijímané hodnosti iných slávnych katolíckych univerzít v Kolíne, Viedni, Mohuči, Ingolstadte, Prahe, Olomouci, Štajerskom hradci a Trnave. Košická univerzita bola otvorená pre nové pohyby a prúdy, čo sa prejavilo organizovaním kurzov z krásnej literatúry, histórie, matematiky, fyziky, astronómie, zemepisu, botaniky a štúdia jazykov. Zrušená bola v r. 1921 počas prvej ČSR.³

Nie je možné v tomto príspevku sledovať vývoj univerzít storočie za storočím a na všetkých kontinentoch. Urobíme preto skok priamo do 20. storočia. V súčasnosti podľa vaticánskej štatistiky je na svete 50 katolíckych univerzít. Z nich je v Severnej Amerike 8, v Južnej Amerike 18, v Ázii 4 a v Európe 20. (Vo Francúzsku je 5: Angers; Lille; Lyon; Paríž; Toulouse. V Španielsku 4: Bilbao; Madrid; Pamplona; Salamanca. V Poľsku 3: Krakow; Lublin; Varšava. V Belgicku 2: Leuven; Louvain. V Nemecku 1: Eichstätt. V Portugalsku 1: Lisabon. V Írsku 1: Maynooth. V Taliansku 2: Milano; Rím. V Holandsku 1: Nijmegen.)⁴

P. Agostino Gemelli založil Katolícku univerzitu *Sacro cuore* v Miláne 7. decembra 1921 za prítomnosti kardinála Achille Ratti, pápežského legáta (budúci pápež Pius XI.). Pomáhala mu Armida Barelli. Taliansky štát uznal túto univerzitu v r. 1924 a zrovnoprávnil s ostatnými talianskymi vysokými školami. Fakulty má dnes po celom Taliansku (medicína je v Ríme.)

V bývalých socialistických krajinách je pre nás najdôležitejšia Katolícka univerzita v Poľsku, v Lubline. Vznikla po zrušení Katolíckej teologickej akadémie v Petersburgu. KUL (Katolícki uniwersitet Lubelski) bola založená 8. 12. 1918 a potvrdená v roku 1938 ako neštátna vysoká škola. Zakladateľom a prvým rektorom bol kňaz *Idzi Benedykt Radziszewski*, absolvent Filozofického inštitútu v Leuven, žiak kardinála Merciera a zároveň posledný rektor v Petersburgu.

Na piatich fakultách KUL možno študovať: teológiu a muzikológiu (fakulta teológie); kánonské a občianske právo (právnická fakulta); filozofiu teoretickú a filozofiu prírody (fakulta kresťanskej filozofie); históriu, históriu umenia a filológiu: poľskú, klasickú, románsku, anglickú, germánsku a slovanskú (fakulta humanistiky); sociológiu, psychológiu, pedagogiku a ekonómiu (fakulta spoločenských náuk). Financovanie KUL zabezpečoval poľský episkopát zo zbierok všetkých poľských veriacich a z nadácie, ktorá má 350 tisíc priateľov – Poliakov z celého sveta. Až teraz, od r. 1998, po schválení konkordátu s Vatikánom, začína na univerzitu prispievať aj poľský štát. V bežnom akademickom roku študuje na KUL asi 12 tisíc študentov. Zamestnáva okolo 400 vedecko-výchovných pracovníkov.⁵

3. Košický projekt

20. marca 1997 KBS podala na MŠ SR žiadosť o zriadenie KU v Košiciach ako neštátnej vysokej školy spolu s prílohou, v ktorej bol návrh finančného zabezpečenia, návrh členenia fakúlt, štatútu, študijného a skúšobného poriadku, charakteristiky o vedeckej a pedagogickej kvalifikácii učiteľov, ako aj ideové zdôvodnenie žiadosti (cca 200 strán).

³ Porov. ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny II*. Martin : Neografia, 1943, s. 253. Porov. tiež KRAPKA, E – MIKULA, V.: *Dejiny Spoločnosti Ježišovej na Slovensku*. Cambridge Ont. Canada, Dobrá kniha, 1990.

⁴ Porov. *Annuario Pontificio* 1997. Roma : Libreria Editrice Vaticana, 1997, s. 1726 – 1737.

⁵ Porov. STANOWSKI, K.: *Katolícki Uniwersitet Lubelski*. Lublin : 1988.

Návrh obsahuje pre začiatok dve fakulty: zdravotno-sociálnu a filozofickú. Zdravotno-sociálna by mala mať študijné odbory:

- a) charitatívna a misijná sociálna práca,
- b) ošetrovateľstvo telesne a duševne postihnutých,
- c) verejné zdravotníctvo a management zdravotno-sociálnych zariadení.

Filozofická fakulta by mala mať

- a) katedru masmediálnej kultúry,
- b) katedru slovakistiky,
- c) katedru filozofie
- d) katedru histórie a archeológie.

Ďalšie fakulty by mohli jestvovať aj v iných slovenských mestách, pričom rektorát by zostal v Košiciach. Pre toto lokalizovanie sú nasledujúce dôvody:

1/ Košice už na prelome 16. a 17. stor. boli považované za križovatku „mostov“ nielen medzi severom a juhom, ale i medzi západom a východom.

2/ Katolícka univerzita by nadviazala na Košickú univerzitu, založenú už v r. 1657.

3/ V Košiciach je momentálne okolo 15 000 študentov vysokých škôl, ktorých štúdium je prevažne technického charakteru. Vznikom Prešovskej univerzity sa tento stav umocnil. KU by svojim zameraním mohla priniesť vyváženosť medzi humanitnými a technickými disciplínami v Košiciach.

4/ KU by bola založená v sídle arcidiecézy, ktorá má štatisticky najvyššiu religiozitu na Slovensku. Aj druhý početný katolícky obrad - gréckokatolíci - sa najviac nachádzajú v tomto regióne.

5/ Založenie KU v Košiciach by vytvorilo v Slovenskej republike vyvážený priestor pre možnosti štúdia (popri Univerzite Komenského v Bratislave, Trnavskej univerzite, Univerzite Konštantína filozofa v Nitre, Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Žilinskej univerzite, atď).

6/ Popri Katolíckej univerzite v Lubline (KUL) by Košická patrila k najvýchodnejším katolíckym univerzitám. Vytvárala by možnosti štúdia pre študentov z neďalekej Ukrajiny, Moldavska a Bieloruska i ďalších východných slovanských krajín.

Otázku financovania zo štátneho rozpočtu by mohol riešiť zákon o univerzite, ktorý musí byť schválený parlamentom. Cirkve dáva k dispozícii svoje budovy a štát by mal prispievať na prevádzku tak, ako prispieva na iné vysoké školy.⁶

4. Úsilie Konferencie biskupov na Slovensku

O tom, kto na Slovensku skutočne katolícku univerzitu chce a kto to iba predstiera svedčí nasledujúca chronológia udalostí:

- 1) 23. januára 1996 KBS na svojom plenárnom zasadnutí ustanovila komisiu zloženú z biskupov a odborníkov pre zriadenie katolíckej univerzity (KU) na Slovensku. Za pred-

---

⁶ V diskusii na túto tému sa často používa demagogický argument: kto chce mať neštátnu školu, nech si ju zaplatí! V tomto vyjadrení je obsiahnuté absolutizovanie a divinizovanie štátneho rozpočtu. Je totiž jasné, že štát len preto má peniaze, lebo ich vzal od ľudí formou daní. Ak cca 65 % obyvateľstva sa hlási ku katolíckej cirkvi a platí dane, potom títo občania majú právo na to, aby za ich dane boli deti vzdelávané v duchu vedy, tolerance, lásky a ekumenizmu, čo garantuje katolícka univerzita a nie v duchu „triedneho boja a nenávisťi“ ako sme boli toho svedkami za štyridsať rokov iba štátnych univerzít. Štát a vláda ma povinnosť ľuďom slúžiť a legitímne požiadavky rešpektovať.

sedu komisie bol zvolený arcibiskup Alojz Tkáč. Na práci tejto komisie sa zúčastňoval aj apoštolský nuncius arcibiskup Luigi Dossena.

- 2) 15. – 16. októbra 1996 KBS na svojom plenárnom zasadnutí prerokovala projekt KU, ktorý predložila menovaná komisia, a prijala rozhodnutie, podľa ktorého KBS chce založiť KU, ktorej sídlom by mohla byť Bratislava alebo Košice s tým, že fakulty KU by mohli byť v jednotlivých mestách na Slovensku.
- 3) 10. decembra 1996 KBS podala na Ministerstvo školstva SR žiadosť o ustanovenie kompetentných zástupcov MŠ na rokovanie o zriadení KU v Košiciach.
- 4) 19. decembra 1996 nasledovalo vyhlásenie premiéra SR V. Mečiara o neochote KBS založiť KU a o jeho rozhodnutí založiť Kresťanskú univerzitu v Trnave.
- 5) 28. januára 1997 KBS na svojom plenárnom zasadnutí opätovne rokovala o založení KU v Košiciach a potvrdila záujem o založenie KU.
- 6) 19. marca 1997 predseda KBS Rudolf Baláž podal na MŠ SR žiadosť o príspevok na zriadenie a prevádzku plánovanej KU v Košiciach.
- 7) 20. marca 1997 KBS podala na MŠ SR žiadosť o zriadenie KU v Košiciach ako neštátnej vysokej školy spolu s prílohou, v ktorej bol obsiahnutý návrh spôsobu finančného zabezpečenia KU, návrh členenia fakúlt, návrh štatútu KU, návrh študijného a skúšobného poriadku, charakteristiky o vedeckej a pedagogickej kvalifikácii učiteľov, ako aj ideové zdôvodnenie žiadosti.
- 8) 1. apríla 1997 MŠ SR vrátilo na KBS žiadosť o zriadenie KU v Košiciach s požiadavkou, aby bol projekt univerzity dopracovaný podľa odporúčaní Akreditačnej komisie ako poradného orgánu vlády SR.
- 9) 14. apríla 1997 sa predseda komisie na založenie KU v Košiciach arcibiskup Alojz Tkáč obrátil listom na MŠ SR, ktorým požiadal o písomnú odpoveď ohľadne žiadosti o príspevok na zriadenie a prevádzku KU v Košiciach, ktorú KBS poslala na MŠ SR dňa 19. marca 1997. Tento písomný doklad požadovala od KBS Akreditačná komisia.
- 10) 19. júna 1997 MŠ SR odpovedalo na túto žiadosť konštatovaním, že „Poskytnutie finančných prostriedkov pre predmetnú univerzitu môže byť riešené len v komplexe iných požiadaviek rezortu školstva“ a že „Sekcia financovania bude v rozpočte pre budúci rok žiadať pridelenie finančných prostriedkov pre Vami navrhovanú univerzitu“.
- 11) 30. júla 1997 KBS zaslala dopracovaný projekt KU v Košiciach podľa požiadaviek Akreditačnej komisie, zvlášť ohľadne študijných plánov podľa navrhovaných študijných odborov a špecifikovania požiadaviek na finančné zabezpečenie, a opätovne žiadala o zriadenie KU v Košiciach.
- 12) 1. augusta 1997 bola zákonom Národnej rady SR zriadená Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave.
- 13) 22. septembra 1997 predseda KBS R. Baláž po konzultáciách s apoštolským nunciom L. Dossenom a štatutárnym zástupcom UCM doc. J. Szelepcsényim za prítomnosti arcibiskupa A. Tkáča a generálneho sekretára KBS P. Dubovského - avšak bez predchádzajúceho prerokovania na plenárnom zasadnutí KBS - podal žiadosť na Úrad vlády SR o transformáciu UCM na KU, ktorá bola podmienená tromi požiadavkami: „Štatúty univerzity musia byť odsúhlasené KBS; menovanie rektora bude výhradným právom KBS; finančné zabezpečenie univerzity bude garantované zákonom“.
- 14) 11. novembra 1997 KBS na svojom plenárnom zasadnutí rokovala o žiadosti o transformáciu UCM na KU, podanej predsedom KBS R. Balážom, a konštatovala, že neprišla odpoveď na túto žiadosť, pričom stanovila komisiu biskupov, ktorých úlohou bolo riešenie praktických otázok spojených s transformáciou UCM na KU.
- 15) 15. decembra 1997 prišiel na Sekretariát KBS list od predsedu vlády SR, datovaný dňa 11. novembra 1997, v ktorom je oznámené, že predseda vlády SR poveril ministerku školstva SR E. Slavkovskú začatím prípravných prác na transformácii UCM na KU.

- 16) 28. januára 1998 predseda Akreditačnej komisie Ján Kačala oznámil listom KBS, že Akreditačná komisia zaradila prerokovanie hodnotiacej správy o akreditácii KU v Košiciach ako neštátnej vysokej školy na zasadanie Akreditačnej komisie v máji 1998; a požiadala o zaslanie akreditačného spisu členom pracovnej skupiny Akreditačnej komisie.
- 17) 16. marca 1998 sa ministerka školstva E. Slavkovská obrátila listom na KBS, v ktorom požiadala KBS o stiahnutie žiadosti o zriadenie KU v Košiciach, a to vzhľadom na žiadosť o transformáciu UCM na KU.
- 18) 24. – 25. marca 1998 sa KBS na svojom plenárnom zasadnutí opätovne zaoberala otázkou KU a hlasovaním rozhodla potvrdiť žiadosť o založenie KU v Košiciach a stiahnuť žiadosť o transformáciu UCM na KU.
- 19) 26. marca 1998 generálny sekretár KBS P. Dubovský oznámil listom na MŠ SR rozhodnutie KBS: potvrdiť žiadosť o založenie KU v Košiciach.
- 20) 26. marca 1998 predseda komisie pre založenie KU v Košiciach arcibiskup A. Tkáč zaslal členom pracovnej skupiny Akreditačnej komisie akreditačný spis, požadovaný Akreditačnou komisiou dňa 28. januára 1998.
- 21) 27. marca 1998 ministerka školstva E. Slavkovská požiadala predsedu KBS R. Baláža o stretnutie vo veci transformácie UCM na KU.
- 22) 2. apríla 1998 sa na MŠ SR uskutočnilo stretnutie ministerky školstva E. Slavkovskej, generálneho riaditeľa sekcie vysokých škôl M. Tolnaya a rektora UCM J. Szelepcsényiho s predsedom KBS R. Balážom, biskupom F. Tondrom a biskupom V. Filom, na ktorom Ministerstvo školstva SR žiadalo vysvetlenie a prehodnotenie rozhodnutia posledného plenárneho zasadania KBS. Prítomní biskupi konštatovali, že posledným rozhodnutím KBS je otázka transformácie UCM na KU uzavretá.⁷
- 23) Listom č. 992/98 – 51 zo dňa 16. marca 1998 ministerka školstva Eva Slavkovská zastavila na Akreditačnej komisii konanie vo veci Katolíckej univerzity Košice.
- 24) Predseda KBS listom zo dňa 22. apríla 1998 žiadala ministerku školstva o obnovu zastaveného akreditačného konania vo veci Katolíckej univerzity.

Zmeny po voľbách 1998

Po voľbách na jeseň 1998 sa štátnym tajomníkom Ministerstva školstva SR stal Doc. Martin Fronc z KDH. V programovom vyhlásení novej vlády sa objavil aj zámer na zriadenia Katolíckej univerzity.

Asi po polroku od volieb, na svojom mimoriadnom zasadnutí 17. mája 1999 odporúčala Konferencia biskupov Slovenska za sídlo plánovanej Katolíckej univerzity na Slovensku: Ružomberok. Toto vyhlásenie vyvolalo rozčarovanie u mnohých asistentov, docentov aj profesorov na rozličných vysokých školách, ktorí si právom kladú otázku: „Kto poradil slovenským biskupom takéto neodborné riešenie?“ Vzhľadom na to, že na Slovensku slovo *biskup* znamená autoritu a požíva úctu, nikto vtedy, okrem Akademického senátu Žilinskej univerzity oficiálne proti rozhodnutiu KBS neprotestoval.

Pri hľadaní odpovede na otázku: „Prečo KBS rozhodla o Ružomberku?“ odkrýva sa mnoho ďalších nezodpovedaných otázok. Napr. metóda, ktorú si KBS zvolila: *tajné hlasovanie*. Je známe, že o niektorých otázkach nemožno hlasovať (napr. nemožno robiť referendum o základných ľudských právach, alebo o legalizácii potratov). V prípade zvažovania sídla univerzity by mala pracovať skupina odborníkov, ktorí berúc do úvahy cieľ, stanovujú kritéria a zvolia metódu a prostriedky, aby sa správnou cestou došlo k výsledku (tento návrh predložil písomne Mons. Alojz Tkáč listom zo dňa 18. januára 1999). Z vedeckého hľadiska je jasné,

---

⁷ TLAČOVÁ KANCELÁRIA KBS: *K otázke katolíckej univerzity*. In: Katolícke noviny, 113, 1998, č. 16, s. 11.

že voľba nesprávnej metódy zásadne ovplyvňuje výsledok. V tomto prípade metóda *tajného hlasovania* nebola primeraná pre objektívne rozhodovanie o sídle univerzity. Tak sa Ružomberok stal obeťou chybných metodológií.

Nemožno si nevšimnúť aj navrhovateľov – predkladateľov písomných návrhov pre sídlo univerzity. Košický projekt, spracovaný podľa platného vysokoškolského zákona, ako ho vyžaduje akreditačná komisia bol podpísaný Mons. Alojzom Tkáčom (akreditačný spis, cca 50 strán). V prípade druhého uchádzača, Trnavy, bol predložený súhlas Akademického senátu zo dňa 13. 04. 1999 na uznanie za Katolícku univerzitu a popis súčasných fakúlt (cca 4 strany). Písomný návrh na zriadenie Katolíckej univerzity v Ružomberku nepodal miestny biskup, ani dekan Katecheticko-pedagogickej fakulty, ale Doc. Martin Fronc, štátny tajomník Ministerstva školstva. V liste zo dňa 14. 04. 1999 (cca 5 strán, vid' archív ABÚ v Košiciach) píše: „*Vychádzam z dvoch skutočností: jednak vedenie Katecheticko-pedagogickej fakulty v Ružomberku nie je ochotné urobiť iniciatívny krok, lebo sa cíti zviazané lojalitou k rektorovi Dadovi a Žilinskej univerzite a jednak preto, že to považujem za svoju povinnosť ako vládny úradník zodpovedný za napĺňanie vládneho programu...*“ Mohol neskôr pán Fronc svoj návrh na Ružomberok ako pracovník Ministerstva školstva neschváliť?

Martin Fronc sa odvoláva na rozhodnutie KBS o Ružomberku. Zamlčuje však, že v čase od nástupu do funkcie na jeseň 1998 do mája 1999 ponavštevoval mnohé biskupské úrady so zámerom prezentácie svojho návrhu pre Ružomberok a likvidáciu Košického projektu, o ktorom tvrdí, že ho na ministerstve nenašiel. Ja sám som mu však osobne posielal kópiu akreditačného spisu 5. februára 1999. Okrem toho iba on smel vystúpiť na KBS – a to až dvakrát – a presvedčať biskupov o Ružomberku. Nik iný pripustený nebol. Prečo asi? Keby pán Fronc bol skutočne chcel pomôcť Katolíckej univerzite, mohol pokračovať od nástupu do svojej funkcie v košickom projekte. Ako však z predchádzajúceho vidno, jemu išlo primárne o Ružomberok a až sekundárne o Katolícku univerzitu. Iba natoľko stál o Katolícku univerzitu, nakoľko sa realizovala jeho vôľa pre Ružomberok.

O tom, že celá záležitosť je spolitizovaná svedčí aj súčasné vyjadrenie Akademického senátu v Žiline, ktorý po tom, čo dostal prísľub od Ministerstva školstva na založenie fakulty humanistiky, s nevôľou súhlasil s odčlenením Pedagogicko-katechetickej fakulty v Ružomberku, pričom sa nezabudlo podčiarknuť, že to robí z politických dôvodov (vid' SME, 16. marca, autorka článku Barbara Maroszová). Ako je známe, traja poslanci: František Mikloško, Július Brocka, Pavol Hrušovský, ktorí dlhé roky podporovali projekt KU Košice, podali iniciatívny návrh do parlamentu na zriadenie KU v Ružomberku. Odvolávajú sa tiež ako Fronc na poslušnosť voči biskupom. Kde je však racionalita týchto poslancov, keď konajú v zmysle príslovia: „*Kam vietor, tam plášť*“?

Námietky proti Ružomberku

Hoci je už takmer isté, že súčasná štátna moc si zákon o Katolíckej univerzite v Ružomberku v parlamente v tomto roku presadí, aj keď toto riešenie nie je odborné ani racionálne, nemožno si zatvárať oči pred nasledujúcimi otázkami:

1. Ak bude mať Katolícka univerzita v Ružomberku Fakultu **masmediálnej komunikácie**, kam budú študenti chodiť na cvičenia (učiť sa filmovať), keď mesto nemá ani rozhlasové ani televízne štúdio?
2. Len pár rokov má Ružomberok pedagogicko-katechetickú fakultu. Schválením univerzity pribudne ešte filozofická fakulta a ak nemá utrieť újmu Žilinská univerzita musí vzniknúť aj fakulta humanistiky. Okrem toho sa plánuje teologický ústav. Zvážili kompetentní štátni a cirkevní predstavitelia dôsledky svojho rozhodovania?

3. V Taliansku, hoci hlavné mesto je Rím, rektorát Katolíckej univerzity je v Miláne, asi 2 mil. obyvateľov, (fakulty po celom Taliansku). V Poľsku tiež nie je Katolícka univerzita vo Varšave, ale v Lubline, ktorý má 250 000 obyvateľov. Aj v Nemecku nie je sídlo rektorátu v bavorskom hlavnom meste Mníchove, ale v Eichstätte (115000 obyvateľov). Podobne by to bolo na Slovensku, keby sídlo univerzity bolo v Košiciach, druhom najväčšom meste s 250 000 obyvateľmi a nie v Ružomberku.

Podľa štatistiky:

<i>Mesto</i>	<i>Počet obyvateľov</i>	<i>Poradie na Slovensku</i>
Košice	240.985	2.
Prešov	92.687	3.
Trnava	70.191	7.
Ružomberok	30.664	24.

4. Infraštruktúra:
- Univerzita potrebuje veľkú a fungujúcu knižnicu, ktorá je zabezpečená v Košiciach, ale chýba v Ružomberku. Ako budú študenti v Ružomberku písať magisterské práce?
  - Internáty, ubytovanie, možnosti kultúrneho a spoločenského života Košice poskytujú vo väčšej miere ako Ružomberok. Ide o Štátne divadlo, Štátnu filharmóniu, múzeá, historické jadro mesta, korzo, čisté a kultúrne kaviarne a restauranty.
5. Personálne obsadenie: predpoklady pre kvalifikovaných vyučujúcich – profesori, docenti, doktori - splňajú iba veľké mestá. Na východnom Slovensku by to boli Košice a Prešov (s tradíciou humanistických vied: pedagogickej a filozofickej fakulty). Ak by bola univerzita v Ružomberku, kto zaplatí cestovné náklady pre množstvo dochádzajúcich profesorov?
6. Prefekt Kongregácie pre semináre a katolícke inštitúty arcibiskup Mons. Zenon Grocholewski sa nad týmto postupovaním na Slovensku čuduje a pýta sa: Prečo nie je Katolícka univerzita v centre kultúrneho a spoločenského života, ale na „vioske“? Žartovne sa na túto tému vyjadrili aj mnohí profesori z Lublina.
7. Železničná stanica v Ružomberku nemá ani poriadnu čakáreň. Autobusová stanica nemá žiadnu čakáreň. Budova plánovanej univerzity sa podobá skôr na odborné učilište; kde bude vedľa nej univerzitný kostol?

Vyššie uvedené argumenty naznačujú, že schválením Ružomberka sa urobí viac hanby ako úžitku pre meno Katolíckej univerzity. Keby to robili ľudia proticirkevne naladení, ani by sa nikto nedivil. Škoda však, že sa to deje s požehnaním súčasnej cirkevnej vrchnosti. Bohužiaľ, nikto z nich nemá skúsenosť zo štúdia na takej univerzite, pretože za totality na Katolíckej univerzite študovať nemohli. Možno preto s takou ľahkosťou nechali katolícku univerzitu Ružomberku. Paradoxne v tejto súvislosti vyznieva duchovný testament zakladateľa Košickej univerzity z r. 1657 biskupa Benedikta Kišdyho, ktorého práním bolo, *aby Universitas Cassoviensis vždy existovala, ba aj po prípadných prerušeníach jej činnosti, aby sa znovu obnovila, a to v Košiciach a nie inde.*

Anton Fabian (nar. 1950), docent na katedre pastorálnej teológie a homiletiky na Teologickej fakulte UK – Teologickom inštitúte v Košiciach; absolvent tejto fakulty v r. 1973, zároveň ordinovaný za kňaza. V rokoch 1992-95 študoval v Ríme na Lateránskej Pápežskej Univerzite, kde získal doktorát z teológie. Na Trnavskej univerzite sa habilitoval v r. 1998 prácou: *Tvorivý charakter utrpenia*. Na katolíckej univerzite v poľskom Lubline dosiahol licenciát z kánonického práva. Je kanonikom košickej kapituly a moderátorom arcibiskupského úradu.